

Afdeling	: Directie Bedrijfsvoering	B&W-voorstel: BW-010632
Naam opsteller voorstel	: Adriaan Weterings (575 517)	Zaaknummer JOIN: Z/17/044565
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Rapportage inzake interne controle 2016 inkoop en aanbesteding

Voorstel

1. In te stemmen met bijgevoegde rapportage inzake interne controle 2016 inkoop en aanbesteding
2. Deze toe te zenden aan de Auditcommissie zoals toegezegd in de raadsvergadering van februari 2017
3. De organisatie op te dragen zo spoedig mogelijk te komen met raamcontracten waar mogelijk en het optimaliseren van het contractmanagement

Inleiding

In de vergadering van februari 2017 is het controleprotocol 2016 en controleplan 2016 en 2017 vastgesteld in de Raad. Mede op advies van de accountant is de interne regelgeving met betrekking tot inkoop en aanbesteding buiten de jaarrekeningcontrole gehouden. Europese aanbestedingen zijn/worden wel in de accountantscontrole betrokken. Deze kunnen immers niet worden uitgesloten.

De Raad heeft hiermee ingestemd met het verzoek voor de vaststelling van de jaarstukken 2016 een rapportage te verstrekken aan de Auditcommissie inzake de uitgevoerde interne controle 2016 op dit onderdeel.

Beoogd effect/doel

Te komen tot een verdere verbetering van de uitvoering van het proces van inkoop en aanbesteding en de Raad te voorzien van de informatie waar het om heeft gevraagd in februari 2017.

Weert, 09-05-2017 De directeur, Soort besluit: Besluit college	S		B	W	W	W	W
				FvE	PS	GG	MvdH
	akkoord						
	bespreken						

Vergadering B&W van 16-05-2017

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

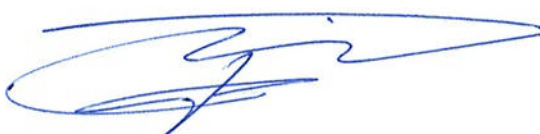
- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

16-05-2017

Nummer: 5

De secretaris,

Argumenten

Het proces van inkoop en aanbesteding is complex en veelomvattend. Zeker daar waar het gaat om het aantonen van rechtmatigheid.

Met verwijzing naar bijgevoegde rapportage kan worden gemeld dat ten aanzien van de Europese aanbestedingen die hebben plaatsgevonden in 2016 geen onrechtmatigheden zijn aangetroffen.

Naast deze categorie bestaat er een aantal aanbestedingen waarvan op voorhand niet helder is (beperkte omvang) of deze Europees aanbesteed moeten worden.

Na afloop van het boekjaar vindt er een zogenaamde "spend analyse" plaats. Daarbij wordt gekeken of bepaalde crediteuren niet boven de Europese bestedingsnorm zijn uitgekomen. In die situatie is het niet altijd te vermijden dat achteraf vastgesteld moet worden, dat eigenlijk Europees aanbesteed had moeten worden. In die situatie is dan sprake van een onrechtmatigheid. De afgelopen jaren en in 2016 is hiervan sprake geweest.

Een ander aspect is het niet tijdig inspelen op het aanbesteden en afsluiten van contracten (goed contractmanagement). Ook dit heeft in 2016 plaatsgevonden. Nog niet is aan te geven in hoeverre daadwerkelijk sprake is van onrechtmatigheden. Daarover vindt momenteel nog overleg plaats met de accountant. Het resultaat wordt meegenomen bij de afronding van het jaarrekeningproces (juni 2017).

De omvang van beide oorzaken kan worden teruggedrongen door alert te zijn op de te verwachten omvang van de bestedingen en het tijdig aanbesteden en afsluiten van (raam)contracten. Helemaal voorkomen is niet reëel.

Kanttekeningen en risico's

De uitvoering van het proces van inkoop en aanbesteding, inclusief interne controle daarop ligt in eerste instantie binnen de vak afdelingen. Daar dient men zich bewust te zijn van de bestedingen, de omvang ervan en hoe zich dat verhoudt tot het (Europees) aanbestedingsbeleid. Vanuit afdeling financiën vindt ondersteuning plaats bij de invulling van het proces en de uitvoering van de interne controle daarop. In het samenspel tussen vak afdeling en afdeling financiën dient periodiek aandacht te zijn voor aankomende/lopende bestedingen. Dat is nodig om de omvang van onvermijdbare onrechtmatigheden te beperken tot een minimum, teneinde uitzicht te hebben op een goedkeurende verklaring van de accountant.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Niet van toepassing.

Uitvoering/evaluatie

Bij de opstelling van het jaarlijkse controleprotocol en -plan en gedurende de uitvoering van de interne controle en daaruit voortvloeiende verslaglegging vindt evaluatie plaats en worden aanbevelingen gedaan voor de komende interne controle rondes.

Communicatie/participatie

De rapportage wordt binnen de organisatie teruggesteld met het doel om daar kennis van te nemen en hierop te anticiperen in voorkomende gevallen.

Overleg gevoerd met

Intern: Concern controller

Extern:

-

Bijlagen

Rapportage interne controle 2016 inzake Inkoop en Aanbesteding.

Rapportage interne controle 2016 Inkoop en Aanbesteding

Inleiding

In de vergadering van februari 2017 is het controleprotocol 2016 en het controleplan 2016 en 2017 vastgesteld in de Raad. Mede op advies van de accountant is de interne regelgeving met betrekking tot inkoop en aanbesteding buiten de jaarrekeningcontrole gehouden. Europese aanbestedingen zijn/worden wel in de accountantscontrole betrokken. Deze kunnen immers niet worden uitgesloten.

De Raad heeft hiermee ingestemd onder aanvaarding van een daartoe ingediende motie inde vergadering van februari 2017 om voor de vaststelling van de jaarstukken 2016 een rapportage te verstrekken aan de Auditcommissie inzake de uitgevoerde interne controle 2016 op dit onderdeel.

Proces

Medio 2016 is ingezet op een versterking van het interne controle proces ten aanzien van inkoop en aanbesteding.

Aanleiding daartoe was de constatering dat de uitvoering van de lijncontroles niet of zeer beperkt is opgenomen in de bestaande procesbeschrijvingen. Hierdoor is niet helder wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de lijncontroles. Het gevolg daarvan is dat degene die de verbijzonderde controle doet (nadat de interne controle is uitgevoerd door de vak afdelingen), veel data moet verzamelen en gegevens moet verwerken om tot een sluitend dossier te komen dat uiteindelijk voldoet aan rechtmatigheid.

De inzet die in de tweede helft van 2016 is gepleegd, is vooral gericht geweest om "vooraan" in het proces te komen. Het resultaat daarvan is dat in februari 2017 niet alleen het controleprotocol 2016, maar ook het controleplan voor 2016 en 2017 is vastgesteld. Daarnaast wordt meer dan voorheen in overleg met de accountant de specifieke controle vooraf bepaald. Zo kan gericht gewerkt worden, de tijdsdruk verminderen met als doel snel kwalitatieve informatie te verschaffen. Dit is een leerproces waar vak afdelingen en afdeling financiën doorheen gaan en dat periodiek onderhoud behoeft.

Interne controle 2016

Over de eerste helft van 2016 is een integrale controle gedaan. Nadat het controleprotocol 2016 (febr 2017) is vastgesteld is niet meer ingestoken op een integrale controle. De focus is gericht op de controle van de meerjaren "spend" (= overzicht van bestedingen per crediteur, zowel ten aanzien van Europese- als niet Europese aanbestedingen) met als uitgangspunt het in beeld brengen van overschrijdingen van Europese drempelbedragen en de overloop van onrechtmatigheden 2015 in 2016. Daarnaast zijn alle Europese aanbestedingen uit 2016 nader gezien.

Ten aanzien van laatstgenoemde categorie zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Ten aanzien van de eerste twee categorieën is een goed contractenbeheer en inzicht in de te verwachten bestedingen per crediteur van wezenlijk belang. Het niet tijdig inspelen op het aanbesteden en afsluiten van contracten (onder andere door stilzwijgende voortzetting) is een belangrijke bron van mogelijke onrechtmatigheden. Na verstrijken van het boekjaar zijn deze onrechtmatigheden niet meer reparabel. Daarnaast is vooraf en ook lopende het boekjaar niet altijd duidelijk (uitgaven zijn van beperkte omvang en/of gespreid in de tijd) of deze Europees aanbesteed hadden moeten worden. Na afloop van het boekjaar vindt er een zogenaamde "spend analyse" plaats. Daarbij wordt gekeken of bepaalde creditoren niet boven de Europese bestedingsnorm zijn uitgekomen. In die situatie is het niet altijd te vermijden dat achteraf vastgesteld moet worden, dat in voorkomende gevallen eigenlijk Europees aanbesteed had moeten worden. In die situatie is dan in beginsel sprake van een onrechtmatigheid. In 2016 hebben zich beide situatie voorgedaan. Nog niet is aan te geven in hoeverre daadwerkelijk sprake is van onrechtmatigheden. Daarover vindt momenteel nog overleg plaats met de accountant. Het resultaat wordt meegenomen bij de afronding van het jaarrekeningproces (juni 2017). Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de omvang van eventuele onrechtmatigheden kan worden teruggedrongen door goed contractmanagement, alert zijn op de te verwachten omvang van de bestedingen en het afsluiten waar mogelijk van raamcontracten. Helemaal voorkomen kan het niet.

Contractbeheer

Een goed functionerend contractenbeheer is van groot belang in het minimaliseren van eventuele onrechtmatigheden op het terrein van inkoop en aanbesteding. In dat opzicht is binnen het optimaliseren van het inkoop en aanbestedingsproces nog veel te winnen.

Een knelpunten dat in dat kader genoemd kan worden, is: onvoldoende bewustzijn van het belang van een goed werkend contractenbeheer. Dat komt onder ander tot uitdrukking in het niet of onvoldoende up-to-date houden van het contractregistratiesysteem, waardoor ongewenste en/of niet aanbestede contractverlengingen enz plaatsvinden.

Medio 2016 is ingezet op het versterken van het interne controle proces met betrekking tot inkoop en aanbesteding. Daarbij gaat het om de focus te verleggen naar de voorkant van het proces. Het optimaliseren van het contractmanagement maakt daar een belangrijk onderdeel van uit. Daarop zal de komende tijd meer op ingezet moeten worden.

Raamcontracten

Het afsluiten van raamcontracten is een middel om onrechtmatigheden te voorkomen. In 2016 is daar op verschillende fronten op ingezet. In dat kader kan worden genoemd:

- Europese aanbesteding planschade bureaus en BOA's, 'inhuur personeel', 'Payroll, ZZP contractbeheer' en 'Banen Plein Limburg' is succesvol afgerond;
- Europese aanbesteding onderhoud gemeentelijke gebouwen is gestart in 2016;
- Europese aanbesteding inhuur adviesdiensten ingenieurs is een meervoudig onderhandse aanbesteding (in overleg met Deloitte bepaald op 16/11/2016) en is gestart in 2016. Momenteel wordt programma van eisen en wensen bepaald. Publicatie: afronding mogelijk in 2017.

Een belangrijk onderdeel dat nog ingezet moet worden is het komen tot een raamcontract op het vlak van communicatie.

Conclusie en afsluiting

Met de inspanningen die in 2016 zijn ingezet wordt de focus verlegd naar de voorkant van het proces in plaats van reparatie achteraf. De afsluiting van raamcontracten helpt daar bij. De inspanningen op dat vlak dienen te worden voortgezet. Daarnaast is de verdere op- en uitbouw van het contractmanagement van groot belang. Dat begint met bewustwording van het belang daarvan. Hierop zal moeten worden ingezet, omdat het resultaat daarvan pas na enige tijd zichtbaar is (niet direct in het jaar waarin de actie heeft plaatsgevonden). Het college en de organisatie zet daar op in bij het optimaliseren en uitvoeren van het inkoop en aanbestedingsproces. Een en ander wordt gemonitord en wordt door de accountant jaarlijks betrokken in de interim controle. De bevindingen op dat vlak komen tot uitdrukking in de managementletter. De daaruit voortvloeiende acties worden uitgezet binnen de organisatie. Een werkwijze die ook na vaststelling van het controleprotocol 2016 en -plan 2016 en 2017 in februari 2017 in gang is gezet.